

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.10
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.1/2 din 31 ianuarie 2015*

CURRICULUM

la disciplina

**„INVESTIGAREA INFRAȚIUNILOR PRIVIND VIAȚA SEXUALĂ,
CONTRA FAMILIEI ȘI MINORILOR”**

(candidați la funcția de procuror)

AUTOR:

Mihail CĂPĂȚICI,
*procuror în Secția analitică și asistență metodică,
Procuratura Generală*

_____ AVIZAT

Mariana PITIC, șef al Direcției instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2015

I. PRELIMINARII

Investigarea infracțiunilor privind viața sexuală, contra familiei și minorilor este disciplina care elaborează metodele tactice și procedeele de descoperire, investigare și cercetarea acestor categorii de infracțiuni. Studiul acestei discipline este deopotrivă necesar și util, constituind un esențial ajutor pentru formarea deprinderilor la descoperirea și fixarea urmelor, elaborarea tacticii efectuării anumitor acțiuni procesuale și metodelor de cercetare a diferitelor categorii de infracțiuni. Acest curs se îmbină armonios cu lucrări practice de laborator și cu experimente judiciare, dând posibilitate audienților să se deprindă cu mijloacele tehnice și metodele practice de cercetare.

Investigarea infracțiunilor privind viața sexuală, contra familiei și minorilor, deși nu constituie unul dintre modulele esențiale, este totuși unul important în ceea ce privește procesul de probațiune în cadrul procedurii penale, ținând cont de specificul acestor categorii de infracțiuni. De aceea în prezentul curriculum este acordată suficientă atenție nu doar ideii de acumulare a cunoștințelor teoretice, dar și celei de formare a abilităților tipice domeniului de activitate, precum și a capacității de a transfera cunoștințele teoretice și abilitățile practice în situații nestandarde. În context, curriculumul la modul „Investigarea infracțiunilor privind viața sexuală, contra familiei și minorilor” se prezintă ca un document de politică educațională și, în același timp, drept un instrument juridic ce sintetizează stadiul formării profesioniștilor de resort în societate.

Modelul de instruire structural-cognitivă propune o nouă paradigmă pentru instruirea în domeniul ce ține de particularitățile investigării infracțiunilor privind viața sexuală, contra familiei și minorilor. Ea vizează formarea de structuri ale gândirii specifice unei ființe libere, creatoare și independente. Aceasta prevede predarea de concepte, adică entități structurate care cuprind definiții, teoreme, reguli, dar mai ales un mod de gândire propriu. Instruirea în domeniul nominalizat va scoate în relief valorificarea potențialului fiecărui audient la o gândire analitică și de sinteză necesară în cadrul exercitării urmăririi penale.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- Să identifice soluții concrete pentru probleme de ordin practic vizând efectuarea acțiunilor procesuale în scopul administrării mijloacelor de probă în procesul penal, ținând cont de particularitățile acestor categorii de infracțiuni;
- Să utilizeze mijloace tehnice speciale la efectuarea acțiunilor procesual-penale sau măsurilor operative de investigații;
- Să formuleze întrebări față de specialiști și experți în vederea atingerii scopurilor dispunerii constatării tehnico-științifice și medico-legale sau efectuării expertizelor;
- Să organizeze lucrul colaboratorilor organelor de drept în cazul efectuării acțiunilor procesuale de cercetare la fața locului, reconstituirea faptei, experimentului în procedura de urmărire penală, efectuarea percheziției și ridicarea de obiecte etc.
- Să transfere cunoștințele teoretice și abilitățile practice în situații atipice, soluționarea situațiilor dificile, rezolvarea unor sarcini cu un grad sporit de complexitate în cazul realizării acțiunilor procesual-penale.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- să relateze despre scopurile exercitării urmăririi penale;
- să definească conceptele și principiile de bază ale procesului penal;
- să conștientizeze importanța procesului de probațiune în cadrul procesului penal prin dobândirea probelor în modul stabilit de actele normative în vigoare, care ar servi la

constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptașului, la constatarea vinovăției sau nevinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei;

- să aprecieze importanța unui probatoriu în strictă conformitate cu legea în vederea garantării și protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- să conștientizeze necesitatea direcționării activității organelor de drept la evidențierea circumstanțelor care dovedesc vinovăția bănuțitului, învinutului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Metodologia investigații infracțiunilor privind viața sexuală, contra familiei și minorilor	Mihail Căpățici	II	20	4	16	colocviu

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Tematica	Ore curs	Ore practice
1.	Particularitățile investigații infracțiunilor privind viața sexuală	2	8
2.	Particularitățile investigații infracțiunilor contra familiei și minorilor	2	8
	TOTAL	4	16

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematiche	Strategii didactice Resurse logistice	Lucrul individual
Tema 1. Particularitățile investigații infracțiunilor privind viața sexuală		
<i>Ore de curs</i> 1. Noțiunea infracțiunilor privind viața sexuală. 2. Caracterizarea generală a infracțiunilor privind viața sexuală. 3. Tipurile infracțiunilor privind viața sexuală. 4. Infracțiuni contra inviolabilității și libertății sexuale a persoanei (violul, acțiuni violente cu caracter sexual, hărțuirea sexuală). 5. Infracțiuni contra inviolabilității sexuale a minorilor (raportul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani, acțiuni perverse, acostarea copiilor în scopuri sexuale).	Curs-prelegere	<i>Ore de curs</i> Brainstorming Problematizare
<i>Ore practice</i> 1. Particularitățile cercetării la fața locului în cazul	Seminare	<i>Ore practice</i> Soluționarea

<p>infracțiunilor privind viața sexuală.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Pornirea urmăririi penale în cazul infracțiunilor privind viața sexuală. 3. Acțiunile de urmărire penală care nu suferă amânare în cazul cercetării infracțiunilor privind viața sexuală. 4. Dispunerea expertizelor în cazul cercetării infracțiunilor privind viața sexuală. 5. Tactica audierii părților vătămate și martorilor în cazul cercetării infracțiunilor privind viața sexuală. 6. Audierea bănuیتului, învinuitului în cazul cercetării infracțiunilor privind viața sexuală. 	<p>Studiu de caz Simularea acțiunii procesuale</p>	<p>spețelor Pregătirea temelor pentru activități practice</p>
<p>Tema 2. Particularitățile investigării infracțiunilor contra familiei și minorilor</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore de curs</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea infracțiunilor contra familiei și minorilor. 2. Caracterizarea generală a infracțiunilor contra familiei și minorilor. 3. Tipurile infracțiunilor contra familiei și minorilor. 4. Infracțiuni contra familiei (incestul, violența în familie, divulgarea secretului adopției, abuzul părinților și altor persoane la adopția copiilor). 5. Infracțiuni contra minorilor (traficul de copii, scoaterea ilegală a copiilor din țară, atragerea minorilor la activitate criminală sau determinarea lor la săvârșirea unor fapte imorale, pornografia infantilă, recurgerea la prostituția practică de un copil, atragerea minorilor la consumul ilegal de droguri, medicamente și alte substanțe cu efect narcotizant). 	<p>Curs-prelegere</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore de curs</i> Problematizare</p>
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Particularitățile cercetării la fața locului în cazul infracțiunilor contra familiei și minorilor. 2. Pornirea urmăririi penale în cazul infracțiunilor contra familiei și minorilor. 3. Acțiunile de urmărire penală care nu suferă amânare în cazul cercetării infracțiunilor contra familiei și minorilor. 4. Dispunerea expertizelor în cazul cercetării infracțiunilor contra familiei și minorilor. 5. Tactica audierii părților vătămate și a martorilor în cazul cercetării infracțiunilor contra familiei și minorilor. 6. Audierea bănuیتului, învinuitului în cazul cercetării infracțiunilor contra familiei și minorilor. 	<p>Seminare Studiu de caz Simularea acțiunii procesuale</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor Pregătirea temelor pentru activități practice</p>

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va efectua prin:

- Participarea audiențelor în cadrul activităților practice (răspunsuri orale, participare la dezbateri, prezentări de rapoarte/comunicări/ informații).
- Probe scrise: o testare obligatorie care vor conține sarcini de mai multe niveluri cu: obiective de cunoștințe, obiective de capacități și obiective de competențe profesionale și atitudini.

- Pregătirea unui referat științific și/sau aplicativ pe o problemă propusă pentru activitățile individuale.

B. Evaluarea finală se va efectua sub forma colocviului diferențiat la finele disciplinei de studiu.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994.
2. Codul penal al Republicii Moldova din 18.04.2002.
3. Codul de procedură penală al Republicii Moldova din 14.03.2003.
4. Legea privind activitatea specială de investigații nr. 59 din 29.03.2012.
5. Legea R. Moldova nr.17-XV din 17.02.2005 „Pentru ratificarea Protocolului privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate”, publicată în Monitorul oficial nr.36 – 38/126 din 04.03.1998.

Practica judiciară

6. Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție din 07.11.2005, nr.17 „Despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală” //Buletinul CSJ a RM 3/11, 2006.
7. Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție din 22.11.2004, nr. 37 „Cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii” //Buletinul CSJ a RM 8/4, 2005.

Literatură didactică și științifică

8. L. A. Andreeva „Calificarea violurilor”.
9. Mircea, Criminalistică, Ed. Fundației Chemarea, Iași, Ed. A II-a, 1994;
10. O. I. Brodcenco, O. A. Logunova „Folosirea cunoștințelor psihologice privind personalitatea infractorului în cadrul descoperirii infracțiunilor sexuale în serie”.
11. S. A. Afanasiev, V. I. Ivanov, V. V. Novic, „Particularitățile cercetării infracțiunilor sexuale cu omorârea victimelor”.
12. S. Brînză, V. Stati, „ Calificarea infracțiunilor privind viața sexuală: controverse și soluții”. "Revista Națională de Drept", 2007, nr. 5, pag. 2.